

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 351/09-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaným 28. apríla 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžf 29/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Ing. K. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2009 doručená sťažnosť JUDr. Ing. K. M., M. (ďalej len „sťažovateľ“ alebo „žalobca“), v ktorej namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdne preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vydaným 28. apríla 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Sžf 29/2009.

Z obsahu predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 19. júna 2006 podľa § 15 ods. 8 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení platnom a účinnom v tom čase (ďalej len „zákon o správe daní a poplatkov“) námietku proti postupu zamestnanca správca dane, a to riaditeľa Daňového úradu Košice V (ďalej len „daňový úrad“) JUDr. V. D., ako aj proti postupu zamestnankýň Daňového úradu Prešov I – Ing. F., Ing. M. a Ing. K. Námietka bola odôvodnená tvrdením, že uvedení zamestnanci *„nerespektujú povinnosť uloženú zákonom a to uskutočniť daňové kontroly v maximálnej lehote 12 mesiacov ustanovenej v § 30a ods. 7 a 8“* zákona o správe daní a poplatkov.

Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“ alebo „žalovaný“) rozhodnutím č. I/220/51220/2006-r zo 17. júla 2006 námietke v rozsahu, v akom smerovala proti postupu riaditeľa daňového úradu, nevyhovelo. Rozhodnutie vychádzalo z odôvodnenia, že *„lehoty v ustanovení § 30a zákona č. 511/1992 Zb. sú poriadkovými lehotami, s nedodržaním ktorých zákon o správe daní a poplatkov nespája právne dôsledky“*. Daňové riaditeľstvo pritom poukázalo sa skutkovú okolnosť spočívajúcu v tom, že správca dane *„neukončil daňovú kontrolu v lehote podľa § 30a ods. 7 ... zákona z dôvodov na strane daňového subjektu – čerpanie študijného voľna v súvislosti s prípravou na štátnu záverečnú skúšku“*. Daňové riaditeľstvo bolo tiež toho názoru, že prostredníctvom námietky podľa § 15 ods. 8 zákona o správe daní a poplatkov možno namietať *„len proti tým zamestnancom správca dane, ktorí sú poverení na výkon daňovej kontroly. Námietka daňového subjektu smeruje voči riaditeľovi Daňového úradu Košice V, ktorý nie je poverený vykonaním daňovej kontroly u daňového subjektu.“*

Rozhodnutie daňového riaditeľstva napadol sťažovateľ žalobou podanou podľa druhej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), teda žiadal preskúmanie zákonnosti uvedeného rozhodnutia. Podanú žalobu založil na tvrdení, že *„v predmetnej veci neboli splnené podmienky na to, aby v mene správca dane, ktorým je vo vzťahu k žalobcovi Daňový úrad Košice V, vykonávali kontrolu zamestnanci iného správca dane – Daňového úradu Prešov I“*. Ďalej dôvodil nesprávnosťou napadnutého rozhodnutia, pretože *„postupom zamestnancov vykonávajúcich daňovú kontrolu bolo porušené ustanovenie § 30a Zákona*

č. 511/1992 Zb. “. Napokon sťažovateľ nesúhlasil ani s názorom daňového riaditeľstva, že proti riaditeľovi daňového úradu nemožno podať námietku podľa § 15 ods. 8 zákona o správe daní a poplatkov, pretože podľa jeho názoru „*ak pri výkone kontroly vykonáva niektoré úkony riaditeľ Daňového úradu Košice V, vzťahuje sa naňho aj možnosť podať námietku podľa citovaného zákonného ustanovenia*“.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 7 S 41/2006-48 z 12. novembra 2008 žalobu sťažovateľa zamietol. Vychádzajúc z názoru, že daňové riaditeľstvo bolo vecne príslušné iba na rozhodnutie o námietke smerujúcej proti postupu riaditeľa daňového úradu, po preskúmaní súvisiaceho administratívneho spisu konštatoval, že „*riaditeľ Daňového úradu Košice V nebol poverený výkonom daňovej kontroly u žalobcu*“. Vo vzťahu k námietke smerujúcej voči ďalším zamestnankyniam správcu dane poukázal na iné už ukončené konania vedené na krajskom súde, v dôsledku čoho sa týmito osobitne nezaoberal.

K zásadnej námietke sťažovateľa týkajúcej sa dĺžky spornej daňovej kontroly krajský súd uviedol, že správca dane „*od začatia daňovej kontroly dňa 25.5. 2005 do 11. 7. 2006, kedy žalobca výslovne prejavil vôľu neumožniť výkon daňovej kontroly, nevykonal žiadny úkon smerujúci k zisteniu alebo prevereniu daňovej povinnosti žalobcu v dôsledku námietok proti postupu správcu dane – riaditeľa Daňového úradu Košice V, riaditeľa Daňového úradu Prešov I, námietky zaujatosti predstaveného – riaditeľa daňového úradu Košice V, návrhu na jeho vylúčenie z daňovej kontroly, sťažnosti, ospravedlnenia svojej neprítomnosti v so správcom dane dohodnutých termínoch výkonu daňovej kontroly z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti, štúdia na vysokej škole vrátane štátnej záverečnej skúšky a pod.*“. Podľa názoru krajského súdu „*žalobca... uvedenými aktivitami... znemožnil správcovi dane vykonať daňovú kontrolu v zákonom stanovenej procesnej lehote, dôsledkom čoho bolo to, že správca dane doručil žalobcovi oznámenie zo dňa 14. 6. 2006 o tom, že zamestnanci poverení výkonom daňovej kontroly budú v začatej kontrole pokračovať dňa 11. 7. 2006 v sídle žalobcu. V záujme princípu proporcionality je podľa názoru súdu nevyhnutné umožniť správcovi dane, aby aj po uplynutí tejto procesnej lehoty mohol realizovať svoje zákonné oprávnenie a vykonať daňovú kontrolu.*“.

Rozsudok krajského súdu napadol sťažovateľ odvolaním, v ktorom charakterizoval úvahy krajského súdu o zásade proporcionality ako „zjavne arbitrárne, pretože sú v rozpore so základným ústavným pravidlom činnosti štátnych orgánov vyjadrených v článku 2 ods. 2 Ústavy SR“. V tejto súvislosti poukázal na to, že po začatí daňovej kontroly len využíval „procesné prostriedky, ktoré mi zákon na ochranu mojich práv a právom chránených záujmov poskytuje“. Zároveň sťažovateľ kritizoval aj skutočnosť, že daňovú kontrolu uňho mali vykonávať zamestnanci miestne nepríslušného správcu dane.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 5 Sžf 29/2009 z 28. apríla 2009 napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil, keďže „nezistil nič, čo by spochybňovalo záver krajského súdu o nedôvodnosti podanej žaloby“. Uviedol, že „námietka ako taká je procesným prostriedkom nápravy nežiaduceho stavu, ktorý mal v priebehu daňovej kontroly nastať, a bolo iba vecou žalovaného, aké racionálne dôvody v zmysle § 15 ods. 8 zák. č. 511/1992 Zb. vo svojom rozhodnutí uvedie. Súd ich zákonnosť nemôže v zmysle § 248 písm. a) O.s.p. preskúmať, lebo ide o procesné rozhodnutie týkajúce sa vedenia konania (v tomto prípade vedenia daňovej kontroly)“. Najvyšší súd tiež konštatoval, že „námietku podanú žalobcom... je možno označiť nielen ako nástroj nápravy, ale aj ako informačný nástroj správcu dane, lebo umožňuje daňovému subjektu upriamiť pozornosť najbližšie nadriadeného zamestnanca správcu dane (tzn. úradnej osoby) na činnosť jemu podriadeného pracovníka. Ak takáto úradná osoba námietku označí za nepodstatnú a nevyvodí z toho následky očakávané dôvodne žalobcom, potom žalobca vyčerpá opravné prostriedky mu dané zák. č. 511/1992 Zb. na nápravu nezákonnosti postupu správcu dane počas daňovej kontroly, a môže využiť ďalšie právne nástroje na riešenie svojej situácie zaručené mu ústavným čl. 46 ods. 2. ... žalobca, hoci výslovne sa vo svojej námietke odvolával na tento právny nástroj, ho v konečnom dôsledku však nevyužil.

Preto za tejto situácie sa Najvyšší súd nemôže napriek preventívnemu pôsobeniu súdov v zmysle § 1 ... O.s.p. ... zapojiť do úvah naznačených krajským súdom o možnosti alebo nemožnosti pokračovania v daňovej kontrole po dátume 25.05.2006 stanoveným žalobcom.“.

V sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu, z ktorého „*implicitne vyplýva...*, že námietka proti postupu správcu dane nie je rozhodnutím, ktoré by podliehalo súdnemu prieskumu.

Takýto záver však nevyplýva zo žiadnej časti odôvodnenia rozsudku I. stupňa.

Je teda zrejmé, že odvolací súd rozhodol o žalobe žalobcu jej zamietnutím (formálne, procesne) potvrdením rozhodnutia súdu I. stupňa a to z dôvodov, o ktorých sa nezmieňuje súd I. stupňa.

Presvedčenie Najvyššieho súdu SR, že vecná správnosť rozhodnutia je postačujúca pre potvrdenie rozsudku odvolacím súdom, je popretím zásady dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania vrátane konania podľa II. Hlavy V. časti O.s.p.

Ak odvolací súd nahradí odôvodnenie rozsudku súdu I. stupňa svojim vlastným, pričom vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolateľa smerujúcim k skutkovým a právnym záverom uvedie, že tieto skutkové a právne závery nesúvisia s prejednávanou vecou, potom pri zachovaní formálnej dvojinštančnosti konania rozhoduje o žalobe sťažovateľa v skutočnosti nanovo.

Najvyšší súd SR v odôvodnení napadnutého rozhodnutia naznačuje, že takýto postup odvolacieho súdu je možný so zreteľom na to, že odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia (§ 202 ods. 4 O.s.p.) nie je prípustné a výrok a nie odôvodnenie je predmetom prieskumu odvolacím súdom.

S týmto názorom nie je možné súhlasiť. Ustanovenie § 202 ods. 4 O.s.p., skutočne ustanovuje neprípustnosť odvolania len proti dôvodom rozhodnutia.

...

V predmetnej veci sa však sťažovateľ odvolal proti výroku rozhodnutia – rozsudku súdu I. stupňa a svoje odvolanie odôvodnil argumentami smerujúcimi proti odôvodneniu rozhodnutia.“

Podľa sťažovateľa „ak má účastník právo a v tomto prípade ide o dvojinštančné konanie, napadnúť správnosť skutkových a právnych záverov súdu I. stupňa, tak rozhodnutie odvolacieho súdu môže byť v súlade s ustanovením článku 46 ods. 1 Ústavy SR len za predpokladu, ak skutkové a právne závery súdu I. stupňa považuje za správne.

V opačnom prípade totiž rozhodne o žalobe žalobcu, v tomto prípade sťažovateľa, z dôvodov uvedených v odôvodnení odvolacieho súdu prvýkrát.

Žalobca – sťažovateľ však v takomto prípade už nemá možnosť proti týmto skutkovým a právnym záverom, o ktorých sa z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dozvedel po prvý krát, využiť riadny opravný prostriedok.

Navyše, pokiaľ odvolací súd naznačuje v odôvodnení svojho rozhodnutia, že proti právoplatnému rozhodnutiu o námietke v daňovom konaní v skutočnosti nie je možné podať žalobu, a toto rozhodnutie je vyňaté zo súdneho prieskumu (tento názor vyplýva implicitne zo strany 7 ods. 2), potom postup tak I. stupňového, ako aj druhostupňového súdu by bol v rozpore s ustanovením § 250d ods. 3 O.s.p., podľa ktorého, ak žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, súd konanie zastaví.

V predmetnej veci však tak I. stupňový súd, ako aj odvolací súd, rozhodli o žalobe meritórne.

Odvolací súd však v odôvodnení svojho rozhodnutia naznačuje zrozumiteľne, že konanie o námietke je uzavretým konaním a žiadne ďalšie právne prostriedky na spochybnenie rozhodnutia o námietke, zákon nepripúšťa.

Z uvedeného dôvodu so zreteľom na argumentáciu v skutočnosti najvyšší súd ani žalobu žalobcu nepreskúmaval, keďže odôvodnenie jeho rozhodnutia sa zameriava na vyslovenie názoru, o neprípustnosti súdneho preskúmania rozhodnutím o námietkach a zároveň naznačovaním iných údajných prostriedkov nápravy.“

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva v konaní pred súdmi Slovenskej republiky zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR, domáhať sa preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy súdom zakotveného v článku 46 ods. 2 Ústavy SR, rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 29/2009 zo dňa 28.4.2009, bolo porušené.

Ústavný súd zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf 29/2009 zo dňa 28.4.2009 a vracia mu vec na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v porušovaní namietaných práv sťažovateľa

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľ vzniesol v odôvodnení svojej sťažnosti proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu dve zásadné sťažnostné námietky. Prvá sa týka porušenia dvojinštančnosti súdneho konania, ktoré malo nastať v dôsledku potvrdzujúceho výroku založeného na iných skutkových a právnych dôvodoch v porovnaní s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre viackrát zaradil požiadavku dvojinštančnosti konania medzi ústavno-procesné zásady (II. ÚS 195/06, III. ÚS 239/08), z čoho vyplýva aj to, že ak v podmienkach konkrétneho súdneho konania porušenie tejto zásady ústavný súd zistí, potom je založená jeho právomoc vysloviť porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z okolností prerokúvanej sťažnosti ústavný súd zistil, že v sťažovateľovej veci vo fáze konania pred odvolacím súdom už neprebiehalo žiadne dokazovanie ďalším objasňovaním skutočností, ktoré tvorili skutkový základ prvostupňového rozhodnutia krajského súdu [aj preto bolo o odvolaní rozhodnuté bez nariadenia pojednávania podľa § 250ja ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“)], preto najvyšší súd ako súd odvolací nemohol zabrániť sťažovateľovi vyjadrovať sa k prípadným „iným“ skutkovým zisteniam, na ktorých podľa sťažovateľa založil svoje rozhodnutie.

Vo vzťahu k odlišným právnym záverom, z ktorých podľa sťažovateľa najvyšší súd pri rozhodovaní o podanom odvolaní vychádzal, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej zdôraznil potrebu rozlišovania procesného postavenia účastníka konania pri objasňovaní a zisťovaní skutkového stavu veci na jednej strane a procesnými možnosťami účastníka konania ovplyvňovať právne hodnotenie zisteného skutkového stavu konajúcim súdom na strane druhej. Kým procesná stránka účastníctva pri dokazovaní je takmer výlučne vyčerpávaná procesnými právami účastníka konania smerujúcimi k objasneniu skutkovej stránky prejednávanej kauzy, právne hodnotenie skutkového stavu je úlohou konajúceho súdu, čo plynie i z uplatňovania pravidla „iura novit curia“. Účastníkovi konania síce nemožno brániť vyjadrovať sa počas dokazovania k právnemu hodnoteniu prejednávaneho prípadu, Občiansky súdny poriadok však nepredpisuje konajúcemu súdu časovú ani obsahovú náplň realizácie práva účastníka vyjadriť sa k právnej stránke veci spôsobom porovnateľným s reguláciou pozície účastníka pri zisťovaní skutkového stavu veci. Procesno-právne normy výslovne dokonca neukladajú súdu povinnosť oboznámiť účastníka konania so svojím právnym hodnotením veci (m. m. III. ÚS 146/09).

Sťažovateľ mal možnosť v odvolaní podanom proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu predniesť svoje právne názory na podstatu prerokúvanej veci a bez ohľadu na to, či túto možnosť využil, alebo nevyužil, najvyšší súd nebol povinný mu akýmkoľvek ďalším procesne relevantným spôsobom (okrem odôvodnenia svojho odvolacieho rozhodnutia) oznamovať svoje právne úvahy v predmetnom konaní. Preto samotná skutočnosť, že najvyšší súd ako súd odvolací založil potvrdenie prvostupňového rozsudku

odlišných právnych (nie skutkových) dôvodoch v porovnaní s právnym odôvodnením rozsudku krajského súdu, nebola spôsobilá privodiť sťažovateľovi porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu. Preto vzhľadom na zjavný nedostatok relevantnej súvislosti medzi namietaným postupom najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľa zaručeným v čl. 46 ods. 1 ústavy zhodnotil ústavný súd v tejto časti predloženú sťažnosť ako neopodstatnenú.

Druhá námietka sťažovateľa sa zakladala na tvrdení o porušení základného práva na súdnu ochranu tým, že najvyšší súd na jednej strane potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny, ale na strane druhej v odôvodnení potvrdzujúceho rozsudku pomerne jasne naznačil, že rozhodnutie žalovaného, ktoré bolo predmetom prieskumu krajského súdu, nepodlieha súdnemu prieskumu podľa § 248 písm. a) OSP, pretože ide o rozhodnutie procesnej povahy upravujúce vedenie konania. Takéto zistenie však podľa sťažovateľa má viesť k zastaveniu konania na základe ustanovenia § 250d ods. 3 OSP, a nie k meritórnemu prerokovaniu predmetu žaloby.

Ústavný súd už judikoval, že podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení príslušných procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Rešpektujúc podstatu a chápanie materiálneho právneho štátu ústavný súd konštatuje, že v prípade konania o sťažovateľovej žalobe bolo jeho základné právo na súdnu ochranu konkretizované povinnosťou príslušných všeobecných súdov preskúmať zákonnosť

namietaného postupu a rozhodnutia daňového riaditeľstva, a to v súlade s procesnými normami upravujúcimi toto preskúvanie. Pritom je potrebné dodať, že procesné normy regulujúce súdny prieskum právne relevantných aktivít verejnej správy zakotvujú aj možnosť zastavenia konania o podanej žalobe podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, teda možnosť rozhodnutia, ktorým sa konanie končí bez meritórneho prerokovania žalobcovho návrhu.

Z prvostupňového rozsudku krajského súdu, ktorý tvoril prílohu predloženej sťažnosti, ústavný súd zistil, že tento do hĺbky preskúmal žalobné námietky sťažovateľa vecnej povahy, riadne sa nimi vysporiadal a logickými argumentmi dospel k záveru o nedôvodnosti sťažovateľovej žaloby, čo ho viedlo k jej zamietnutiu. Aj keď predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu nie je uvedené rozhodnutie krajského súdu, ústavný súd považoval za potrebné podrobiť skúške ústavnosti toto rozhodnutie v spojení so sťažnosťou napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, keďže, ako už ústavný súd vyslovil, odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Práve nadväznosť oboch rozsudkov viedla ústavný súd napokon k záveru o nedôvodnosti aj druhej sťažnostnej námietky.

Najvyšší súd sa vo vzťahu k obsahu sťažovateľovej žaloby a rozhodnutiu krajského súdu o nej obmedzil na konštatovanie vecnej správnosti rozsudku súdu prvého stupňa, keď na strane 4 odôvodnenia svojho rozsudku uviedol, že „*napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny*“, a na strane 6 zas zdôraznil, že „*po preskúmaní formy a obsahu napadnutého rozhodnutia žalovaného nezistil nič, čo by spochybňovalo záver krajského súdu o nedôvodnosti podanej žaloby*“.

Podľa názoru ústavného súdu takéto zdôvodnenie vzhľadom na už spomenutú nevyhnutnú spätosť prvostupňového rozsudku a druhostupňového rozsudku nesignalizuje porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, a to predovšetkým na už zdôraznený dôsledný vecný prieskum napadnutého správneho rozhodnutia žalovaného

krajským súdom. Napokon, bezvadnosť uvedeného stručného odôvodnenia preukazuje aj ustanovenie § 219 ods. 2 OSP, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Najvyšší súd teda nebol povinný opakovať správnosť každého právneho záveru krajského súdu o vecnej podstate predmetu súdneho prieskumu v sťažovateľovom prípade, ak sa s týmito závermi stotožnil.

Ak za tejto procesnej situácie najvyšší súd doplnil odôvodnenie svojho rozsudku aj úvahou o možnosti posúdenia rozhodnutia o námietke proti postupu zamestnanca správcu dane pri výkone daňovej kontroly ako rozhodnutia nepodliehajúceho súdneho prieskumu (čo by malo viesť k zastaveniu konania o žalobe sťažovateľa, nie k jej zamietnutiu), nie je podľa ústavného súdu možné v jeho rozhodnutí identifikovať vnútornú rozpornosť výroku a odôvodnenia, ktorá by mohla založiť právomoc ústavného súdu konštatovať porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

Tento záver ústavného súdu je zdôraznený aj podstatou rozhodovania všeobecných súdov pri prieskume postupov a rozhodnutí orgánov verejnej správy. Vecným prieskumom napadnutého postupu a rozhodnutia daňového riaditeľstva totiž krajský súd poskytol základnému právu sťažovateľa podstatne vyššiu mieru právnej ochrany, než by sa mu bola dostala v prípade zastavenia konania podľa § 250d ods. 3 OSP v spojení s § 248 písm. a) OSP. Preto, aj keď následne odvolací súd naznačil aj možnosť zastavenia konania bez meritórneho prerokovania sťažovateľovej žaloby, ale napadnuté prvostupňové rozhodnutie krajského súdu z tohto dôvodu nezmenil, lebo ho považoval za vecne správne, nijako sa to nemohlo dotknúť základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

Napokon v sťažnostnom petite sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vyslovil aj porušenie jeho základného práva na súdny prieskum správnych rozhodnutí zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy. Pritom bližšie nezdôvodnil, v čom vidí porušenie uvedeného základného práva.

Ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by pri meritórnom prerokovaní sťažovateľovej sťažnosti mohli viesť k záveru o porušení jeho základného práva zaručeného čl. 46 ods. 2 ústavy, a to obzvlášť s ohľadom na už zdôrazňovanú skutočnosť, že v konaní o sťažovateľovej žalobe konajúce súdy riadne preskúmali všetky žalobné námietky, ktorými spochybňoval zákonnosť postupu a rozhodnutia daňového riaditeľstva.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími požiadavkami formulovanými sťažovateľom v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2009